

Národní knihovna: České děti jako čtenáři v roce 2013

27. 2. 2014 18:16

V roce 2013 připravila Národní knihovna ČR první celostátní reprezentativní průzkum dětí školního věku se zaměřením na četbu a na vztah dětí ke knihám a knihovnám. Výzkum byl realizován pomocí kvantitativních a kvalitativních metod, cílovou skupinou byly děti ve věku 9 až 14 let. Praktickou část průzkumu provedla agentura Mediaresearch a.s. Sběr dat proběhl v září a říjnu 2013 na vzorku 1 519 respondentů.

Co si děti o čtení knih myslí?

- 47 % čtení je zábavné
- 35 % čtení je důležité pro vzdělávání
- 27 % čtení knih je pro mě povinnost
- 26 % čtení potřebuje každý
- 23 % číst mě nutí hlavně rodiče
- 18 % čtení je spíše nuda

Jak často děti čtou knihy?

70 % dětí přečte alespoň jednu knihu měsíčně
30 % dětí nepřečte měsíčně žádnou knihu

Dívky čtou více než chlapci alespoň 1x týdně čte

54 %
chlapců

71 %
dívek

Proč děti nečtou více?

neboví mě to

61 %

44 %

vše, co chci vědět, se dozvím na Internetu

63 %

dnešní doba nabízí spoustu zajímavějších věcí

Čemu se tedy děti nejčastěji věnují ve volném čase?

3-4x týdně

Čtení knih patří k zábavným činnostem volného času pro 47 % českých dětí, ale pro mnohé z nich je také spojeno s nudou (18 %). Existují výrazné genderové rozdíly - 59% dívek považuje čtení za zábavné, u chlapců je to však pouze 37%. S rostoucím věkem vnímají děti význam četby knih pro vzdělávání (35 %). Třetina dětí čte knihy každý den, ale další třetina nepřečte za měsíc ani jednu knihu. Hlavním důvodem pro nečtenářství je konstatování, že čtení „nebaví,“ silnou konkurencí jsou jiné aktivity – film, televize, internet, Facebook a počítačové hry.

Nezbytným faktorem, který ovlivňuje vztah k četbě, je včasné získání dovednosti číst plynule a bez námahy. Nejvýraznější vliv na rozvoj čtenářství má rodina a škola. Čtenářství rodičů ovlivňuje čtenářství dětí - z dětí rodičů, kteří sami čtou, se častěji stávají silní čtenáři a také pravidelní návštěvníci knihoven. Děti rodičů s vysokoškolským vzděláním zpravidla čtou více. Důležitým momentem pro rozvoj dětského čtenářství je předčítání rodičů v době, kdy jsou děti malé.

Pouze 12% českých dětí uvedlo, že jim rodiče nikdy nepředčítali. Většina českých dětí (75%) dostává alespoň občas knížku jako dárek. Děti nejčastěji čtou povinnou školní četbu (51 %), to, co doporučí kamarádi (50 %) a rodiče (43 %), značný význam má i vlastní objevování knih v domácí nebo veřejné knihovně nebo na internetu. Z hlediska žánrů nejvíce preferují dobrodružné knihy, knihy o zvířatech, pohádky a komiksy. Zhruba třetina českých dětí nedostává od svých učitelů žádný seznam doporučených knih. Děti jednoznačně preferují volný výběr titulu knížek ke čtení.

Nejvíce volného času děti stále tráví sledováním televize (denně cca 1,5 hod.). Téměř čtvrtina dětí hraje denně elektronické hry (55 minut), chlapci téměř třikrát častěji než dívky. Z hlediska věku kulminuje hraní elektronických her ve věkové kategorii 11-12 let (denně 29 % dětí). Téměř dvě pětiny dětí denně surfují na internetu (55 minut) a více než čtvrtina dětí je denně na Facebooku (38 minut). Frekvence četby knih s rostoucím věkem mírně klesá, děti čtou sice méně často, ale déle (42 minut). Knihy již nějakou dobu ztrácejí roli zdroje informací, děti častěji využívají pro školní práce internet. Vztah dětí k elektronickým knihám je zatím nejednoznačný, většinou s nimi nemají zkušenost. Školní knihovny jsou málo využívány, veřejné knihovny navštěvuje zhruba polovina dětí. Hlavním důvodem pro nechození do knihovny je jiná zábava (54 %) a nezájem o knihy (47 %). Děti poprvé přivádějí do knihoven nejčastěji rodiče (52 %) nebo přichází se školou (22 %) a nejčastěji je navštěvují s kamarády (41 %). Knihovna dětem poskytuje hodné pracovníky (90 %), klid (86 %) a nabídku knih (77 %).

Kolik knih přečteš za měsíc?

